

Miljøutfordringer

Det store bildet

Terje Langerød

Dato:14.06.2023

Bakgrunn for miljøutfordringer

«Hvorfor»

- **Midt oppe i et paradigmeskifte**
 - Eskalert de siste årene
 - Ytterligere miljøpolitikk og krav er varslet fra EU/nasjonalt
 - Miljøreduserende aktiviteter står sentralt i våre framtidige valg
- **Krav til Grønt skifte**
 - Miljøhensyn
 - Energi
 - Klimatilpasninger
 - Gjenbruk
 - Teknologit utvikling
- **Relevans for kommunen**
 - Griper inn i eksisterende planlegging og samfunnsutviklingen
 - EU/nasjonale miljøkrav vil binde kommunen i hvilke beslutninger som kan tas:
 - Kommunen vil ikke kunne påvirke – om, når og hvordan eksisterende bygg kan rehabiliteres

Hva er miljøkravene

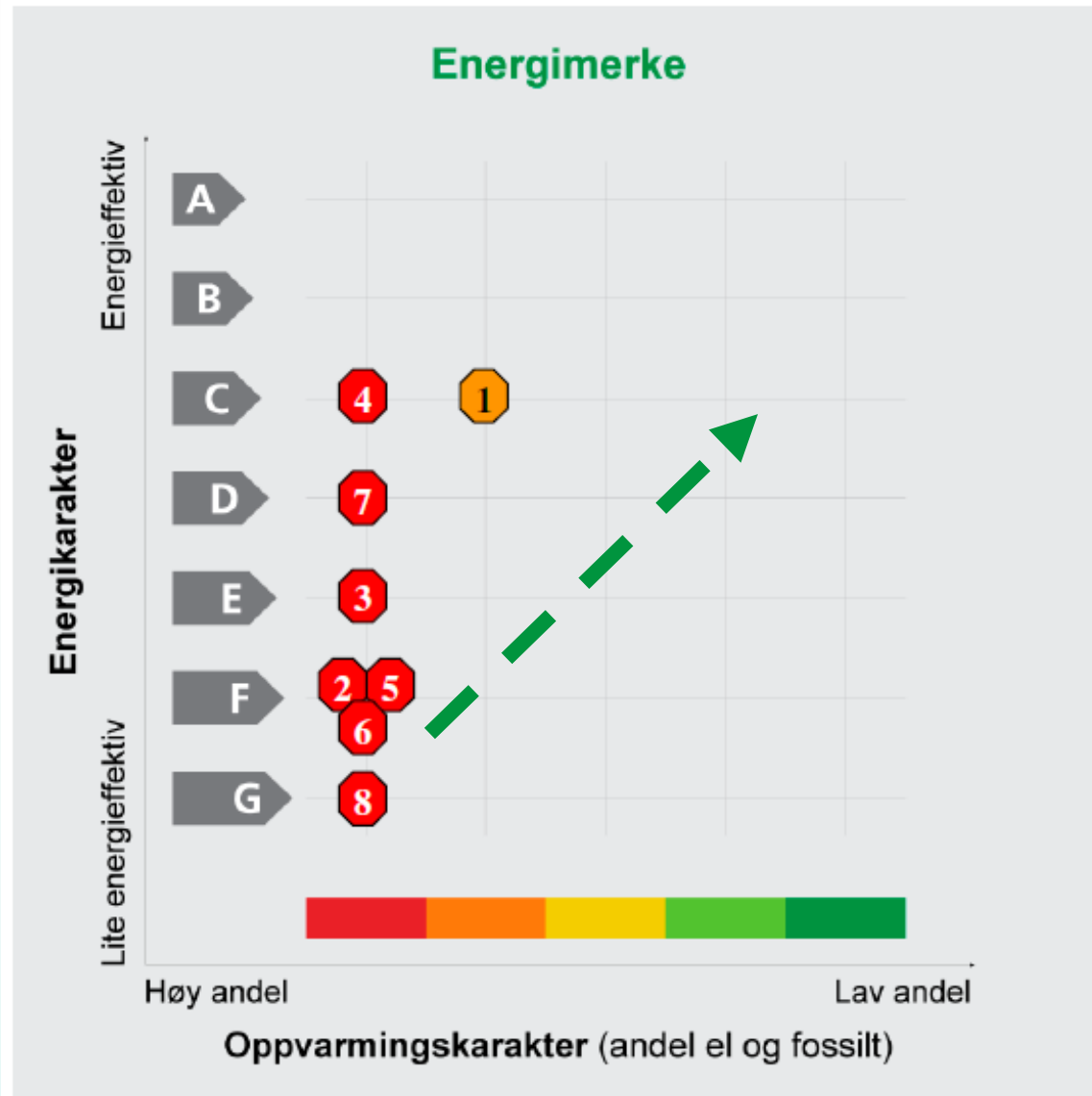
- **Miljøtilpasset arealutvikling**
 - Arealene organiseres for må minske miljøpåvirkning på transport
 - Tilrettelegge for biologisk mangfold
 - Tilpasse arealer og bruk for å sikre følsomme naturtyper
 - Hensynta klimapåvirkning over tid
 - Miljørisikoanalyser for å kartlegge miljø og miljøbelastning
- **Miljøtilpasset byggevirkksomhet**
 - Som over i tillegg redusere energiforbruket
 - Benytte miljøvennlige byggevarer
 - Gjenbruksalternativet for bygget og levetid

Miljøbygg

Hva betyr dette konkret

- Utfordring med rehabilitering, kostnader store pga. nye byggekrav
- Nybygg som er tilpasset framtidige krav vi vet kommer
- Behov for å se demografisk utvikling for å sikre framtidige behov i nye bygg
 - Bygge riktig med rett behov
- Vurdere å bygge flere bygg i tilknytning til hverandre for å ivareta lokale miljø og energikrav
- Redusere effekten av store driftskostnader over tid
- Investeringskostnadene vil bli underlagt «grønne lån», som over tid vil bli differensiert vs «grå lån» som et virkemiddel.
- Kommunen har bygg som er krevende å rehabilitering.
 - Vurdere å bygge nytt opp mot rehabilitering
 - Redusert vedlikehold ved at nye er planlagt
 - Større rehabiliteringsoppgaver vil medføre nye miljøkrav.

Kommunens energistandard 2013

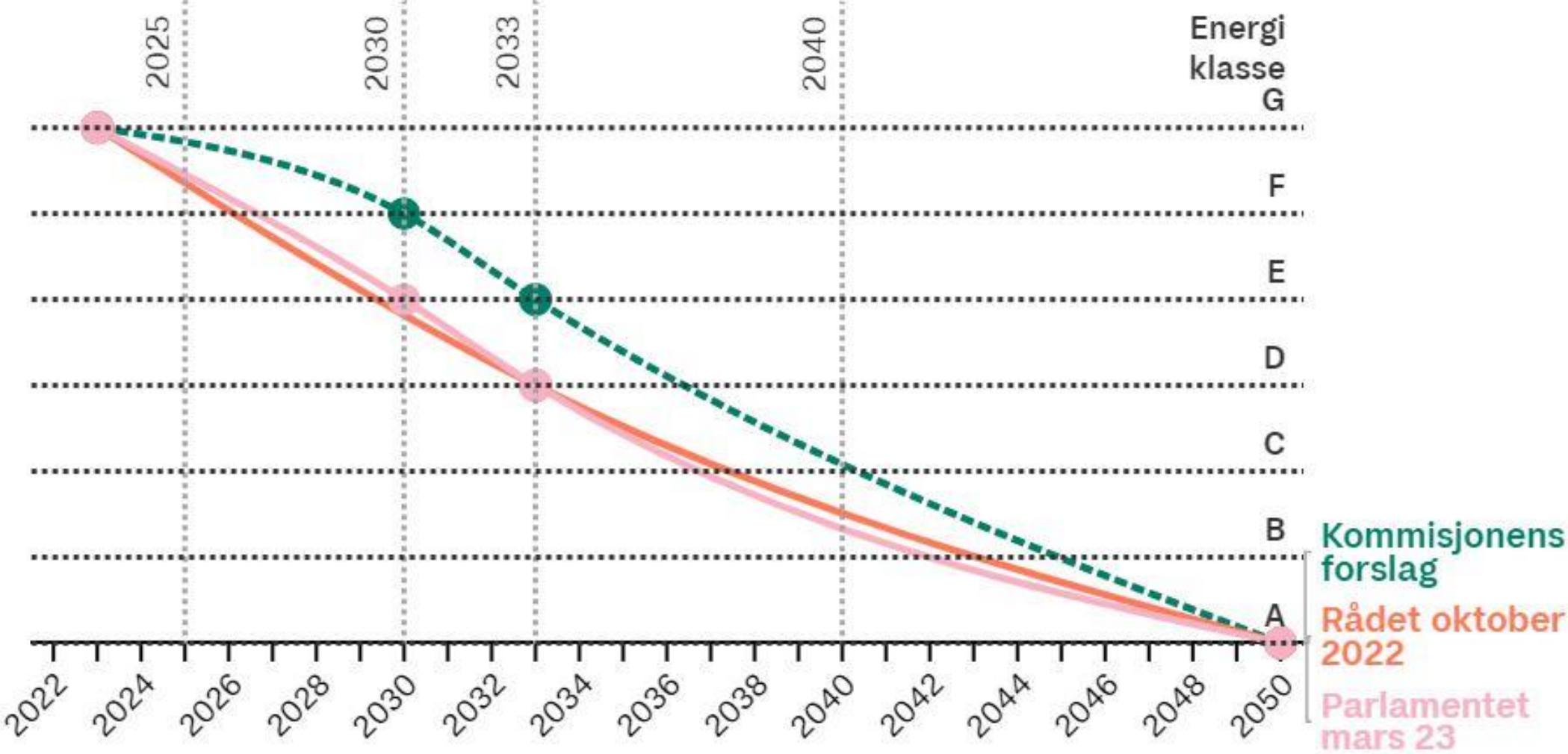
Gjelder for bygg:

- 1 Gjerdrum barnehage
- 2 Gjerdrum barneskole
- 3 Gjerdrum Herredshus(solceller/bergv)
- 4 Gjerdrum ungdomsskole
- 5 Grønnlund barnehage(nyeste bygg)
- 6 Grønnlund barnehage
- 7 Veståsen skole
- 8 Verksted/lager (tidligere renseanlegg)

Noe energiltak er gjennomført slik at dette ikke viser byggenes faktiske tilstand pt.

Dagens utfordringer krever at vi må iverksette tiltak hurtigere.

EU krav

EU direktivet / EØS

- Miljødirektivet vil få betydning for Norge gjennom EØS-avtalen
- Vi har sluttet oss til Parisavtalen, så det er behov for nye norske regler også her.
- EUs store «Fit for 55»-pakke skal innarbeides i EØS-avtalen *(55% utslippskutt innen 2030)*
- Norge kan velge å vedta egne regler som tilsvarer EU-reglene i forkant
- I plan- og bygningslovens bestemmelser kan det gis pålegg om at byggeiere følger opp nye regler når «tungtveiende hensyn», blant annet miljøhensyn tilsier det.
 - Krav til redusert energibruk omfattes.
- Behovet for å tenke nytt om våre bygg uansett nye regler er påkrevet:
 - Energieffektivisering for å få forbruket og kostnader

Hva innebærer dette for kommunen

- Utfordringer på kommunens økonomiske bærekraft
- Utfordringer og muligheter
 - Mer krevende planprosesser
 - Over tid vil alle bygg omfattes av nye regler, for å nå målet om at *alle* bygg skal være nullutslipp innen 2050
 - Nye bygg må etableres med nye krav slik at miljømål nås innen 2030(*nye*)/2050(*eksisterende*)
 - Medfører høyere investeringskostnader
 - Rehabilitering må vurderes i hvert enkelt tilfelle for å avklare kost/nytteverdi
 - Eksisterende bygg må gradvis oppgraderes for tilpasse seg nye miljøkrav innen 2030
 - Teknisk oppgrader vil til en viss bra øke energikravet
 - Når vi areal/funksjon-planlegger må se endringer for framtidig bruk
 - Krever langsiktig kommunal planlegging
 - Får mindre driftskostnader i byggets levetid
 - Tilpasset miljøriktig bygg og en livssyklus på 50 år
 - Innovasjonsmuligheter for selvforsyning
 - Redusere miljøfiendtlig driftslogistikk

Internasjonale og nasjonale forutsetninger

- Parisavtalen
- Karbontoll på energiintensive varer til EU(CBAM)
 - Tredjepartsland vurderes fredet
- Det gjenstår å se hvordan Norske myndigheter ratifisere nye EU krav.
- Norge har fått noe tilpasninger
 - Gjelder kun definisjoner rundt nullutslipps hus
 - Tilpasninger for energimerking gjennomføres
 - *Nye bygg skal ha energiklasse A tilsvarer nullutslipasbygg*
 - *Eksisterende bygg skal minst ha energiklasse F innen 2030*
 - *Bygninger bygget etter 2010 er bygget iht. Tek10 eller Tek17 standard*
 - har i utgangspunktet energiklasse C
 - varmepumpe eller solcellepanel vil de få energiklasse B

Pågående prosesser som ivaretar nye miljøkrav

- KVVU oppvekstjordet
 - Barneskole, flerbrukshall, barnehage
- Ny overvannssystem
- Ny energiløsning
- Generasjonsparken
- Planprogram på høring
- Kommuneplanprosesser, under arbeid

Leseverdige linker

- [Norges mål om klimamål \(klimaloven\)](#)
- [Norges nasjonalt fastsatte bidrag under Parisavtalen](#) (PDF)
- NIBIO, [Framskrivninger for arealbrukssektoren \(LULUCF\) under FNs klimakonvensjon og EUs klimarammeverk](#)
- EØS-komiteens [beslutning nr. 269/2019 av 25. oktober 2019](#) om endring av EØS-avtalens protokoll 31 om samarbeid på særlige områder utenfor de fire friheter
- Stortingets [vedtak om at Norge skal være klimanøytralt fra 2030](#)
- Prop. 94 S (2018 –2019) [Samtykke til deltakelse i en beslutning i EØS-komiteen om innlemmelse i EØS-avtalen av rettsakter som inngår i felles oppfyllelse med EU av utslippsmålet for 2030](#)
- Meld. St. 13 (2020–2021) [Klimaplan for 2021–2030](#)
- Meld. St. 10 (2020–2021) [Grønnere og smartere – morgendagens maritime næring](#)
- Anmodningsvedtak nr. 684 fra 12. juni 2020, [Midlertidige endringer i petroleumsloven](#)
- Ap/Sp-regjeringens politiske plattform: [Hurdalsplattformen](#)
- Høringsbrev: [Forslag om å endre det lovfestede klimamålet for 2030](#)
- Prop. 107 L (2022-2023) [Endringer i klimaloven \(klimamålet for 2030\)](#)
- [Regjeringens klimastatus og plan](#) (2022)
- Energi og Klima, Klimavakten, [Kvotemarkedet](#)
- Energi og Klima, Klimavakten, [Norges utslipp](#)
- Energi og Klima, [Oversikt-sak om Fit for 55](#)

- Parisavtalen; <https://energiogklima.no/nyhet/sporsmal-og-svar-om-norges-klimamal/#:~:text=Energi%20og%20Klima%2C%20Parisavtalen%20i%20fulltekst>